

Mt. Carmel International Training Centre
12 David Pinsky Street (Pob 6111)
Haifa, Israel.

25 ม.ค. 18

คุณประพันธ์ ไร่กันต์

ฉบับก่อนได้เขียนเล่าตอนไปเยี่ยมหมู่บ้าน Moshav ฉบับนี้จะต่อยุ่ด้วยลักษณะหมู่บ้านอีกแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นหมู่บ้านแบบที่ 3 ของชาวชนบทอิสราเอล นับว่าน่าสนใจไม่น้อย หมู่บ้านชื่อว่า Moshav Shitufi คือกำเนิดเมื่อปี 1933 สาเหตุที่เกิดหมู่บ้านแบบนี้เพราะมีกลุ่มคนบางกลุ่มมีแนวคิดว่าการจัดหมู่บ้านทั้งแบบ Kibbutz และ Moshav ต่างมีข้อบกพร่องและกวนด้วยกันทั้ง 2 แบบ ส่วนดีแบบ Kibbutz ก็คือ การที่ทุกคนในหมู่บ้านมี

ความเสมอภาคและช่วยกันผลิต ส่วนเสียก็คือความเป็น unity ในครอบครัว ไม่มีความเป็นตัวของตัวเองในเรื่องการบริโภค หรือการใช้ผลิตผลที่ได้ ส่วนดีของ Moshav ก็คือความเป็น unity ในครอบครัว มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตัวเอง มีความเป็นของตัวเองมากกว่า ส่วนเสียก็อยู่ที่สมบัติส่วนกลางไม่ได้รับการทำนุบำรุงเท่าที่ควร

ดังนั้นบุคคลกลุ่มใหม่ ก็รวมแนวความคิดทั้ง 2 แบบเข้าด้วยกัน โดยยึดเอาส่วนดีของแต่ละแบบเป็นหมู่บ้านแบบ Moshav Shitufi ขึ้นโดยยึดเรื่อง Production จากหมู่บ้าน Kibbutz มาใช้และยึดหลัก Consumption ตามแนวคิดของหมู่บ้าน Moshav มาใช้ การจัดหมู่บ้านแบบที่ 3 นี้ ได้รับความนิยมนามากพอสมควร

เมื่อครั้งใหม่ๆ ก็มีหมู่บ้านแบบนี้เพียง 20 กว่าแห่ง แต่หลังจากสงครามหกวัน (Six days war) เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 1967 ความนิยมหมู่บ้านแบบนี้เพิ่มขึ้นเป็น 40 กว่าหมู่บ้านแล้ว

หมู่บ้าน Moshav Shitufi หมู่บ้านแรก ชื่อ Moledet and Kfar Hittim ลักษณะทั่วไปของการจัดหมู่บ้านแบบนี้ มีหลักการอยู่ว่าการผลิตทั้งหมด เช่น เครื่องมือทำนา เครื่องจักรกล สัตว์เลี้ยง อาคารบ้านเรือน ไม่ว่าจะที่บ้านหรือร้านค้า และผลผลิตทางอุตสาหกรรมทั้งหมดเป็นของส่วนรวม (Collective) ส่วนความเป็นครอบครัว (Family unit) เป็นอิสระ มีบ้านส่วนตัวได้ ใช้ชีวิตอิสระได้ เลือกกิน เลือกใช้ตามชอบใจ

ในหมู่บ้านจะมีคณะกรรมการแรงงาน (Labour Comitee) เลือกโดย General Assembly ภายใต้การแนะนำของกรมการจัการหมู่บ้าน กรมการแรงงานจะจัดให้คนในหมู่บ้านได้ทำงานโดยทั่วกัน ผู้ชาย (อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป) ทำงานวันละ 8-10 ชั่วโมง ผู้หญิงทำงานแบบ Part time เพราะต้องกลับไปจัดดูแลบ้าน แม่และเด็กส่วนมากมักจะว่าง หรือไม่ก็ทำงานไม่เกินวันละ 2-3 ชั่วโมง ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับวัยเป็นประการสำคัญ

การจัดอำนาจความสะดวกต่างๆ มีกรมการหมู่บ้านเป็นผู้จัด แต่ละเดือนทุกครอบครัวจะได้รับเงิน Budget อาจเป็นเงินสด หรือไม่ก็มาในรูปของอาหาร หรือเสื้อผ้า ทุกคนในครอบครัวจะได้รับ จะใช้จ่ายอย่าง

ไรก็สุดแล้วแต่บุคคลในครอบครัวนั้นๆ เมื่อหมดแล้วก็ต้องรอในเดือนต่อไปนี้

ชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว ทุกคนอยู่ด้วยกันในบ้านหลังเดียวกัน ทรัพย์สินในบ้านเป็นต้นว่าชุดรับแขก เครื่องเฟอร์นิเจอร์อื่น หรือข้าวของส่วนตัว เป็นของส่วนบุคคลทั้งสิ้น แต่ตามกฎหมายแล้วบ้านนั้นเป็นของหมู่บ้าน เด็ก ๆ ก็กินและนอนในบ้านพ่อแม่ของตน

การที่แต่ละครอบครัว จะได้รับรายได้ประจำเดือน ครอบครัวละเท่าไรนั้นก็ขึ้นอยู่กับขนาดของครอบครัว ซึ่งคณะกรรมการจะเป็นผู้ชี้ขาดเองว่า ครอบครัวใดควรจะได้รับเท่าไร การตัดสินของคณะกรรมการจะเป็นธรรมอย่างที่สุด คือครอบครัวจะไม่เดือดร้อน

เอาละครับเรื่องของ Moshav Shitufi ก็ของคราวนี้เพียงนี้ก่อน เมื่อได้ไปฝึกงานในหมู่บ้านนี้แล้ว จะเล่าให้ฟังอีก

เขียนวกไปเวียนมาไม่ทราบว่ามีผู้อ่านจะเข้าใจหรือไม่เมื่อมาถึงตรงนี้ขอแวะไปเยี่ยมหมู่บ้าน Kibbutz อีกสักครั้ง ผมเคยบอกไว้ตอนก่อนแล้วว่าเราจะเล่าชีวิตในหมู่บ้าน Kibbutz ให้ฟัง พอถึงเมื่อวันที่ 7 ธ.ค. 17 นี้ผมมีโอกาสไปทัศนศึกษาหมู่บ้านดังกล่าวแห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ห่างจากศูนย์ฝึกอบรมที่ผมไปประจำ ขึ้นไปทางเหนือประมาณ 40 กม. Kibbutz นั้นมีชื่อว่า Kfar Masaryk ตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1939 ขณะนั้นมีสมาชิก 200 ครอบครัว จำนวนสมาชิกทั้งหมด 450 คน หมู่บ้านแห่งนี้ค่อนข้างร่ำรวย สมาชิกมีความเป็นอยู่สะดวกสบาย บางบ้านมีทั้งเครื่องรับ T.V. และวิทยุสเตอริโอ มีโรงครัวและโรง

อาหารขนาดใหญ่อยู่ใจกลางหมู่บ้าน (โตกว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์) สมาชิกหมู่บ้านทุกคนต้องไปรับประทานอาหารที่โรงอาหารที่ทุกมือ ยกเว้นพวกเด็กๆ ซึ่งมีห้องอาหารในบ้านของเขาเอง แต่อาหารก็ปรุงจากโรงครัวนั้นแหละ เสร็จแล้วก็นำไปแจกจ่ายตามบ้านที่มีเด็กๆ ทุกมือ คนที่ป่วยก็ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเดินไปโรงอาหาร อีกประการหนึ่งทุกคนที่ไปรับประทานอาหารจะได้รับเหมือนกัน ไม่มีคนหนึ่งคนใดได้เป็นพิเศษกว่าคนอื่น

นอกจากนั้นในหมู่บ้านยังมีโรงงานประกอบ T.V. โรงงานซ่อมเครื่องจักรไถนา มีที่ทำการไปรษณีย์ ห้องประชุมและที่อ่านหนังสือ ตลอดจนถึงคลินิก และที่คลินิกจะมีหมอจากในเมือง มาปฏิบัติหน้าที่สัปดาห์ละ 30 ครั้ง และมีพยาบาลประจำ 2-3 คน นอกจากนี้มีห้องซักผ้า ซึ่งใช้เครื่องมือทันสมัย โรงซ่อมเสื้อผ้าและดูเงารองเท้า มีบ้านสำหรับเด็กเป็นหลังๆ จัดตามเกณฑ์อายุเด็ก แม่ของเด็กจะไปคลอดที่โรงพยาบาลในเมือง หลังจากคลอดแล้ว 3 วัน ก็จะถูกส่งกลับ Kibbutz และมอบเด็กให้พยาบาลเป็นผู้เลี้ยงและเป็นผู้รับผิดชอบ แม่ของเด็กมาให้อาหารเด็ก ได้เป็นเวลาเสร็จแล้วก็กลับไปประกอบกิจการที่ตนได้รับมอบหมาย

เมื่อเด็กอายุได้ 1 ขวบ เขาก็แยกไปอยู่อีกบ้านหนึ่งข้างหากแต่ก็อยู่ใกล้ๆ กันนั่นเอง บ้านแต่หลังจะมีเด็กไม่เกิน 7 คน เมื่อเด็กพวกนี้อายุ 2-3 ขวบ ก็จะมีการจัดกิจกรรม และมีของเล่นพร้อม นับว่าเป็นการจัดประสบการณ์ที่ดีให้กับเด็กๆ อีกประการหนึ่งเขามีโรง

เรียนอนุบาลจนถึงชั้น ป. 7 หลังจากระดับนี้แล้วก็เรียนในโรงเรียนมัธยมในเขต ซึ่งเขตต่างๆ จะมี 3-4 Kibbutz พ่อแม่ของเด็กพวกนั้น จะมีเวลาพบปะกับเด็กของตนระหว่าง 16.00-19.00 น. ทุกวัน และต้องนำเด็กกลับไปส่งก่อนนอน มีข้อห้ามว่าไม่ให้เด็กนอนค้างที่บ้านพ่อแม่ วันเสาร์พ่อแม่รับเด็กกลับไปอยู่บ้านได้ แต่ก่อนกลางคืนต้องนำส่งกลับ พุศถึงระยะทางก็ใกล้ถนน สะดวกไม่เคียดครั่นกับพ่อแม่เลย

พวกเด็กๆ มีที่กิน นอน เล่น เรียน อาบน้ำในบ้านหลังเดียวกัน ใครอยู่บ้านไหนก็มีเครื่องใช้พร้อมในบ้านนี้ ส่วนพ่อแม่ก็อยู่อีกส่วนหนึ่งเป็นบ้านแบบห้องแถวตึกชั้นเดียว แต่ละหลังจะมี 4 ครอบครั้ว กระดาษดี แต่ละครอบครั้วมีเพียงห้องนอน และห้องรับแขกเพียงห้องเดียว นอกนั้นมีระเบียงและห้องครัวเล็กๆ ไว้สำหรับปรุงน้ำชากาแฟกินเป็นส่วนตัว

ที่ Kibbutz ยังมีฟาร์มเลี้ยงไก่ วัวนม และสวนผลไม้และแอปเปิ้ล องุ่น นอกนั้นมีไร่น้ำ ซึ่งบัณฑิตคำทำรายได้ให้หมู่บ้านมาก สมาชิกหญิงชายในหมู่บ้านต้องทำงาน จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความถนัดของแต่ละคน ใครถนัดทางโทรทัศนก็เข้าโรงงานประกอบโทรทัศน ใครถนัดทางการสอนก็เป็นครู ใครถนัดทางเครื่องจักรกลก็ทำงานในโรงซ่อม ตั้งนี้เช่นนี้

เคยมีตัวอย่างเหมือนกัน ที่บางคนจำเป็นต้อง

ทำงานตามความประสงค์ของ Kibbutz เช่น หมู่บ้าน
ต้องการคนรีดนมวัว ก็บอกให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งทำ
ถ้าเจ้าตัวปฏิเสธทาง Kibbutz จำเป็นต้องให้มีการออก
เสียงในที่ประชุมใหม่ ซึ่งจัดให้มีทุกสิ้นวันเสาร์ เรียกว่า
General Assembly ถ้าที่ประชุมออกเสียงให้ทำหน้าที่
ที่ใดก็ต้องทำหน้าที่นั้น มีงานอยู่ประเภทหนึ่งที่ทุกคนต้อง
ทำเหมือนกันคือ การบริการเสริฟอาหาร และทำความสะอาด
สะอาดโต๊ะอาหารในโรงอาหารรวม งานนี้ทุกคนต้องทำ
เขาจะมีตารางกำหนดไว้ว่าใครทำวันไหน มีบางคนก็
ออกไปทำงานในเมือง เช่น พวกหมอ ทาง Kibbutz
ไม่ชักข้อ แต่รายได้ทั้งหมดต้องส่งเข้า Kibbutz และ
บุคคลประเภทนี้ ต้องกลับไปปรับใช้ในโรงอาหารในวัน
หยุด เช่น เสาร์ ใน Kibbutz ไม่มีคำว่า นาย คนใช้
ค็อกเคอร์ ภารโรง อาจารย์ ทุกคนมีความเสมอภาคใน
ความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกันหมด

ผู้ที่ เป็น Guide ของพวกเราในวันที่ไปเยี่ยม
Kibbutz นั้นเป็นหญิงชาวยิว วัย 50 มาจากฮอลแลนด์
พูดภาษาอังกฤษคล่องแคล่ว อธิบายทุกอย่างเข้าใจชัดเจน
เธอมีอิทธิพลดีมาก งานประจำคือเป็นบรรณรักษ์ห้องสมุด
หมู่บ้าน เธอเล่าให้พวกเราฟังว่าก่อนนี้ไม่ได้ทำงานห้อง
สมุด แต่ทาง Kibbutz บอกว่าให้ทำก็ต้องทำ ห้างๆ ที่ไม่
มีความรู้ พอทำได้ ก็รู้สึกชอบงานนี้ พอสิ้นปีก็ส่งคำ
ร้องขอให้ Kibbutz ส่งเธอไปเรียนวิชาการห้องสมุด
ทางหมู่บ้านก็ตกลง เธอบอกว่าหมู่บ้านเดียวกันให้อิสระเสรี
มากขึ้น พวกเราได้สอบถามถึงความเป็นไปต่างๆ จน
พอใจ (ความเจริญอยากดูงานดูบ้านอื่นๆ อีก แก่โชคไม่ตี
ฝนตกเสียก่อน) จึงจำใจลากลับศูนย์ โอกาสหน้าผมจะ

เล่ามาให้ฟังใหม่ ขอฝากความคิดถึงมายังพวกเราที่รัฐมิเน
ทุกคน.

รักและนับถือ
ทวี ทิมชา

(ต่อจากหน้า 67)

การสัมมนาวัฒนธรรมพื้นบ้าน

ไทย - มลายู

เมื่อมุกิมมาถึงก็กล่าวคุอาในน้ำ ไว้ใช้อาบน้ำ
เมื่ออาบน้ำแล้วก็จูงมือเด็กไปนั่งล้อมบนต้นกล้วย เมื่อตกลง
ปดสายหนึ่งแล้ว มุกิมก็คัดหรือขลิบออกอย่างรวดเร็ว
แล้วก็เลือกหัวของไก่ตัวผู้ไปทิววยะลิมของเด็ก ถ้าขนที่
คอไก่ลู่ แสดงว่าเด็กจะ กล้า ใน กาม ใน วัย จรจร
อาจจะมีการวิญญูมากกว่าหนึ่งคน มุกิมก็แต่งแปล เป็นเสร็จ
พิธี ผ้าขาว ไก่ตัวผู้ เขียนหมาก รวมทั้งเงินตกเป็นของ
มุกิม ต่อจากนั้นก็จะมีมาดูแลเด็กจนครบสามวัน เป็นอัน
หมดหน้าที่

แต่ก่อนนี้ในหมู่บ้านมลายู มักปล่อยให้เด็กผู้ชาย
ไว้แกะหนึ่งหรือสองแกะ เรียกว่า bocheng จนเมื่อ
ถึงวันทำสุหนัดก็โกนแกะและตัว แต่เวลานี้ไม่มีการไว้แกะ
แล้ว

ปัจจุบันนี้ การทำพิธีสุหนัดไม่เป็นอาตัก แต่ทำ
ที่โรงพยาบาลหรือสุซกาตา

สมัยก่อนนี้ พวกมลายูก็เชื่อว่าต้องขลิบเส้นละมุด
แต่มีอนกัน แต่เวลานี้ไม่ทำกัน เพราะการขลิบเส้นนี้ไม่มี
หลักฐานทางศาสนา แต่ในประเทศอิสลามที่ หญิงคาหม
ชนบทในสมัยก่อนหรือมีบ้างประปราย ในปัจจุบันก็ยังขลิบ
เส้นละมุดก็มี.

(อ่านต่อฉบับหน้า)